

Atles Virtual de Plantes Medicinals UMH

Santolina magonica (O.Bolòs, Molin. & P.Monts.) Romo.
Familia Asteraceae/Compositae

Sinonímia:

Santolina chamaecyparissus subsp. *magonica* O.Bolòs, Molin. & P.Monts.
Santolina chamaecyparissus var. *magonica* (O.Bolòs, Molin. & P.Monts.)
O.Bolòs & Vigo

Noms comuns:

Castellà: Manzanilla, manzanilla de Mahón

Català: Camamilla, camamil·la, camamil·la mallorquina, camamil·lera, camomil·la de Maó, santolina.

Descripció botànica:

Mata aromàtica de fins a 50 cm, tomentosa-canescut no viscosa, amb tiges erectes que es ramifiquen en la seua zona mitjana. Fulles decurrents, disposades per tota la tija, completament dividides en lòbuls linears, densament peloses, de color verd-grisenc quasi blanquinós.

Inflorescència:

Capítols solitaris, rarament 2 o 3 en panícula laxa, amb peduncles lleugerament engrossits cap a la base del capítol. Involucre pelós. Només posseeix flòsculs grocs.

Fruit: Aqueni castanyer-grisenc d'1,8-2,1 mm, comprimit dorsiventralment, amb 4 – 5 costelles, les dues laterals alades.

Floració: Entre maig i agost. (Flora Ibérica, 2019)

Descripció microgràfica:

Capítols [6-10 mm] hemisfèrics.

Involucre [(6-9 mm) pelós, amb bràctees en 3-4 sèries, carenades, peloses i amb glàndules sèssils en la base (almenys les externes).

Bràctees externes [2,7-3,1 x 0,8-1,3 mm] triangular-lanceolades, amb marge escariós hialí en tota la seua longitud.

Bràctees mitjanes i internes [3,3-3,8 x 1,2-1,6 mm] d'oblong-triangulars a lanceolades, amb marge escariós hialí en tota la seua longitud.

Pàlees de l'involucre [2-3,1-0,6-1 mm] peloses en la seua part superior.

Flòsculs de color groc [3-4 x 0,6-1 mm] amb 5 dents triangulars.



Peduncle floral engrossit en la base del capítol [0,7-1,3 mm].

Fulles d'oblongues a oblong-linears, pinnatisectes, densament peloses, de color grisenc-verdós o blanquinós, sèssils o curtament peciolades, decurrents. Segments foliars subesfèrics o subcilíndrics. (Flora Ibérica, 2019)

Indicacions EMA / ESCOP:

Tradicionalment s'ha considerat aquesta espècie com a panacea, és a dir, una planta que serveix per a curar i previndre tot tipus de malalties. Encara que no posseeix monografia ESCOP ni hi ha indicacions per part de la EMA, es pren popularment la seua infusió com a antiinflamatòria digestiva, hipotensora, en els desajustos menstruals, en còlics nefrítics, com ara antipirètica, antidiarreica i contra els cucs intestinals. També es fan banys de seient per la seua acció com a antisèptica urinària. (IECTB, 2018).

Hàbitat:

Camèfit que creix en matolls xeroacàntics de muntanya i litorals, penyes i pedregars de les illes Balears. També es cultiva en jardins.

Distribució geogràfica:

L'àrea de distribució nativa d'aquesta espècie es correspon exclusivament a les illes Balears, i es centra a Mallorca, Menorca, Eivissa i Cabrera. (POWO, 2025)

Contraindicacions:

En cas d'hipersensibilitat a la droga de diverses espècies de la família asteraceae. No s'ha establert la seguretat del seu ús durant l'embaràs, la lactància ni en xiquets.

Objectius de Desenvolupament Sostenible:

3. Salut y Benestar

12. Producció i consum responsables

15. Vida d'ecosistemes terrestres



Enllaços d'interés:

1. World Flora Online

[Matricaria chamomilla L.](#)

2. Fitoterapia.net

[Manzanilla | fitoterapia.net](#)

3. SEFIT

[SEFIT – Sociedad Española de Fitoterapia](#)

4. Usos tradicionales de la manzanilla. Inventario Español de Conocimientos Tradicionales Relativos a la Biodiversidad (pp 93-99)

[ict_2018_tomo2web_tcm30-448313.pdf](#)

5. Estación Biológica de Torretes – Jardín Botánico de la UA

[Torretes – Jardín Botánico y Estación Biológica](#)

Referencias en el texto:

Anthos. 2025. Ficha del taxon: Matricaria chamomilla L.

[Anthos. Sistema de información sobre las plantas de España](#)

(Último acceso: 20/05/2025).

ESCOP. 2020. Matriariae flos. Matricaria flower. Hutchins, R., Mills, S. (Eds). ESCOP monographs. European Scientific Cooperative on Phytotherapy. UK.

Flora Ibérica. 2019. Genero Matricaria. Flora Ibérica. Plantas vasculares de la Península Ibérica e Islas Baleares, Vol XVI (III) Compositae. Benedí, C., Buira, A., Rico, E., Crespo, M.B., Quintanar, A., Aedo, C (Eds.) Real Jardín Botánico, CSIC, Madrid, pp. 1789-1793.

IECTB. 2018. Chamomilla recutita (L.) Rauschert = Matricaria recutita L., M. Chamomilla L. Aceituno, L., Pardo de Santayana, M. & Morales, R. In: Inventario español de los conocimientos tradicionales relativos a la biodiversidad: Segunda fase, Vol. 2, 2018 (Fichas / coord. por Manuel Pardo de Santayana Gómez de Olea, Ramón Morales Valverde, F. Javier Tardío Pato, María Molina Simón, Laura Aceituno Mata), ISBN 978-84-491-1472-4, págs. 93-100.

Treballs de Fi de Grau relacionats amb l'ATLES:

González Pérez, A. 2025. Análisis morfológico de graneles secos de flor de manzanilla. Estudios aplicados para el Atlas Virtual de Plantas Medicinales-UMH.

<https://dspace.umh.es/handle/11000/37806>



Vanessa Martínez Francés



Vanessa Martínez Francés



Vanessa Martínez Francés



Vanessa Martínez Francés



Vanessa Martínez Francés